

Finansijski izvještaji za period koji se završava 31. decembra 2019. godine i izvještaj nezavisnog revizora

Javno preduzeće “DEP-OT” d.o.o.
Banja Luka

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	3
Bilans uspjeha za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine.....	6
Izveštaj o ostalim dobitcima i gubicima perioda za period 01.01-31.12.2019.	7
Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine.....	8
Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine	9
Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine	10
1. Osnovni podaci o Preduzeću	11
2. Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja.....	12
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	14
4. Značajne računovodstvene procjene	19
5. Korekcija finansijskih izvještaja.....	21
6. Prihodi od prodaje učinaka	22
7. Ostali poslovni prihodi.....	22
8. Troškovi materijala.....	22
9. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	23
10. Troškovi proizvodnih usluga	23
11. Troškovi amortizacije i rezervisanja	23
12. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	24
13. Finansijski rashodi	24
14. Ostali prihodi.....	24
15. Ostali rashodi.....	25
16. Tekući i odloženi porez na dobit	26
17. Nekretnine, postrojenja i oprema.....	27
18. Kratkoročna potraživanja	28
19. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	29
20. Kapital.....	29
21. Dugoročna rezervisanja	30
22. Dugoročni krediti.....	31
23. Kratkoročne finansijske obaveze	32
24. Obaveze iz poslovanja.....	32
25. Druge obaveze	33
26. Pasivna vremenska razgraničenja	33
27. Upravljanje finansijskim rizicima	33
28. Poreski rizici.....	35
29. Potencijalne obaveze.....	36
30. Događaji nakon datuma izvještavanja.....	36
31. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	36

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Osnivačima javnog preduzeća “DEP-OT” d.o.o. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Javnog Preduzeća “DEP-OT” d.o.o. Banja Luka (u daljnjem tekstu “Preduzeće”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, i bilans uspjeha, izvještaj o ostalim dobitima i gubicima perioda, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prikazuju u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Preduzeća na dan 31. decembra 2019. godine i njegovu finansijsku uspješnost, te njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Preduzeće u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA), i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Preduzeća je odgovorno za sastavljanje i fer prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja kao i za takve interne kontrole za koje Rukovodstvo Preduzeća utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed pronevjere ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Preduzeća da nastavi sa poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju i objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Preduzeća;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo Rukovodstvo;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Preduzeća da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Preduzeće prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 30.04.2020. godine

Aleksandar Džombić, PhD
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Nevena Milinković
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Bilans uspjeha za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	2019. u KM	2018. u KM
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje	6	3.327.747	3.280.624
Ostali poslovni prihodi	7	337.002	297.472
		3.664.749	3.578.096
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala	8	655.820	489.435
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	9	1.428.236	1.385.759
Troškovi proizvodnih usluga	10	111.615	136.120
Troškovi amortizacije i rezervisanja	11	857.832	820.936
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	12	132.154	112.626
Troškovi poreza		16.213	16.216
Troškovi doprinosa		13.631	8.758
		3.215.501	2.969.850
Poslovni dobitak/(gubitak)		449.248	608.246
Finansijski prihodi		-	687
Finansijski rashodi	13	(176.460)	(120.760)
Ostali prihodi	14	239.781	320.988
Ostali rashodi	15	(260.192)	(414.144)
Prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravka grešaka iz ranijih godina		1.203	-
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravka grešaka iz ranijih godina		(17)	-
Dobitak prije oporezivanja		253.563	395.017
Tekući i odloženi porez na dobit	16	(2.843)	(57.571)
Neto dobitak		250.720	337.446

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja
Lice ovlašteno za zastupanje *Lice sa licencom*

Izveštaj o ostalim dobitima i gubicima perioda za period 01.01-31.12.2019.

Bilansne pozicije	2019. u KM	2018. u KM
Neto dobitak / (gubitak) perioda	250.720	337.446
Ostali dobiti u periodu	58.618	58.811
Ukupan neto dobitak	309.338	396.257

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Bilans stanja na dan 31.12.2019. godine

Bilansne pozicije	Napomene	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
<i>Korigovano</i>				
Stalna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	16.009.502	16.466.679	16.917.586
		16.009.502	16.466.679	16.917.586
Tekuća imovina				
Zalihe i dati avansi		40.560	43.337	44.614
Kratkoročna potraživanja	18	1.342.606	1.487.399	1.652.499
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19	1.127.453	1.125.283	1.089.787
Porez na dodatu vrijednost		632	1.095	697
		2.511.251	2.657.114	2.787.597
UKUPNA AKTIVA		18.520.753	19.123.793	19.705.183
Kapital	20			
Osnovni kapital		2.682.209	2.682.209	2.682.209
Rezerve		184.033	168.567	148.754
Revalorizacione rezerve		108.220	166.838	225.649
Neraspoređeni dobitak		2.008.384	1.714.512	2.195.158
		4.982.846	4.732.126	5.251.770
Dugoročna rezervisanja	21	6.246.794	7.195.160	7.253.989
Dugoročne obaveze		4.770.643	5.407.651	6.012.878
Dugoročni krediti	22	4.770.643	5.407.651	6.012.878
Kratkoročne obaveze				
Kratkoročne finansijske obaveze	23	696.330	688.404	678.617
Obaveze iz poslovanja	24	104.014	93.574	115.590
Obaveze za zarade i naknade zarada		89.593	90.768	37.154
Druge obaveze	25	1.295.807	541.726	1.913
Porez na dodatu vrijednosti		28.239	32.317	30.246
Obaveze za poreze, doprinose i dr. dažbine		4.277	4.151	2.784
Obaveze za porez na dobitak		-	44.147	25.946
Pasivna vremenska razgraničenja	26	302.210	293.769	294.296
		2.520.470	1.788.856	1.186.546
UKUPNA PASIVA		18.520.753	19.123.793	19.705.183

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Bilans tokova gotovine za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

	2019.	2018.
	u KM	u KM
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	4.044.215	3.779.176
Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	34.402	2.907
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	(1.023.052)	(870.330)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada	(1.428.141)	(1.318.023)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(35.628)	(33.617)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(67.367)	(42.526)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(495.327)	(469.713)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.029.102	1.047.874
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina I bioloških sredstava	(329.282)	(330.482)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja	(329.282)	(330.482)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	(697.650)	(681.896)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	(697.650)	(681.896)
NETO PRILIV / (ODLIV) GOTOVINE	2.170	35.496
GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	1.125.283	1.089.787
GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	1.127.453	1.125.283

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Izveštaj o promjenama na kapitalu za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine

	Osnovni kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	Ukupno
u KM					
Stanje na dan 01.01.2018. godine	2.682.209	225.649	148.754	2.195.159	5.251.771
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	337.447	337.447
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(58.811)	-	58.811	-
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokrića gubitka	-	-	19.813	(19.813)	-
Stanje na dan 31.12.2018. godine	2.682.209	166.838	168.567	2.571.604	5.589.218
Efekti ispravke greške	-	-	-	(857.092)	(857.092)
Ponovo iskazano stanje na dan 01.01.2019. godine	2.682.209	166.838	168.567	1.714.512	4.732.126
Neto dobitak/gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	-	-	-	250.720	250.720
Neto dobitci/gubici perioda priznati direktno u kapitalu	-	(58.618)	-	58.618	-
Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobitka i pokrića gubitka	-	-	15.466	(15.466)	-
Stanje na dan 31.12.2019. godine	2.682.209	108.220	184.033	2.008.384	4.982.846

Prateće napomene su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

1. Osnovni podaci o Preduzeću

Javno preduzeće Regionalna deponija „DEP-OT“ d.o.o. Banja Luka (u daljnjem tekstu "Preduzeće") osnovano je 6. marta 2003. godine.

Osnovna djelatnost Preduzeća je obrada i odlaganje otpada i reciklaža (prerada) materijala.

Preduzeće je osnovano radi izgradnje i upravljanja Regionalnom deponijom otpada u Banjaluci i ima za cilj uvođenje principa ekonomskog poslovanja i tretiranja otpada kao moguće sirovine koja ima tržišnu vrijednost i može se koristiti u daljnjem ciklusu komunalne privrede.

U 2012. godini izvršeno je usklađivanje akata u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, te preduzeće posluje pod nazivom Javno preduzeće regionalna deponija „DEP-OT“ Društvo sa ograničenom odgovornošću Banja Luka. J.P. "DEP-OT" je 30.04.2003. godine sklopio Supsidijarni kreditni sporazum o prenosu dijela kredita Svjetske banke po Projektu upravljanja čvrstim otpadom (IDA kredit) sa Vladom Republike Srpske u iznosu od 3.177.778 SDR, a 15.07.2010. godine Supsidijarni kreditni sporazum o prenosu dijela kredita Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj po Drugom projektu upravljanja čvrstim otpadom sa Vladom Republike Srpske u iznosu od 1.500.000 EUR. U toku 2012. godine zaključen je Pod – sporazum o grantu o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010. godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom putem Svjetske banke – Međunarodne banke za obnovu i razvoj između Vlade Republike Srpske Ministarstvo finansija RS i Dep-ot d.o.o. Banja Luka u iznosu od 2.854.000 EUR.

Sjedište Preduzeća je u Banjaluci, ulica Bulevar Živojina Mišića 23.

Matični broj Preduzeća je: 01965352, a JIB 4401664160004.

Na dan 31. decembra 2019. godine, u Preduzeću su bila zaposlena 46 radnika (na dan 31. decembra 2018. godine 44 radnika).

2. Osnove za sastavljanje finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Preduzeća i sastavljeni su u skladu u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. Glasnik RS br. 94/15).

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Preduzeća sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Propisi, standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu u Republici Srpskoj

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu MRS odnosno MSFI koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2013. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske. Promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojeni Standardi i tumačenja, izdati nakon 1. januara 2013. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Republici Srpskoj i, saglasno tome, nisu primijenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.

Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC"). Na osnovu člana 2. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15), člana 43. Statuta Saveza računovođa i revizora Republike Srpske br. 237/16 od 14.07.2016. godinne i Sporazuma o obezbjeđivanju podataka za usvajanje i objavljivanje Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete, br. 1658 – BA- AAARS 2017, zaključenog između Fondacije za Međunarodne standarde finansijskog izvještavanje i Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske, na svojoj sjednici održanoj dana, 04.10.2017. godine donio je odluku o utvrđivanju i objavljivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI)

Javno Preduzeće "DEP-OT" d.o.o. Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje na dan 31. decembar 2019. godine

Utvrđuju se i objavljuju sljedeći prevodi izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accountants Standard Board – IASB):

- 1) Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje i osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI)
- 2) Međunarodni računovodstveni standardi (IAS)
- 3) IFRIC tumačenja
- 4) Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
- 5) Tumačenja SIC.

Rukovodstvo Preduzeća analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja koji su stupili na snagu nakon 01. januara 2013. godine. Preduzeće ima namjeru da iste primijeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj. Rukovodstvo Preduzeća je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Preduzeća u periodu inicijalne primjene.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni:

Standardi	Datum primjene za finansijske izvještaje koji počinju na ili nakon
Izmjene MRS 32 – (Prebijanje finansijske imovine i finansijskih obaveza)	01.01.2014.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 27 (Investicioni entiteti)	01.01.2014.
Izmjene MRS 36 (Objavljivanje nadeknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu)	01.01.2014.
Izmjene MRS 39 (Novacije derivata i nastavak računovodstva zaštite)	01.01.2014.
Izmjene MRS 19 (Definisani planovi primanja: Nakande zaposlenih)	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2010-2012	01.07.2014.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2011-2013	01.07.2014.
IFRIC 21 – Dadžbine	01.01.2014.
Izmjene MSFI 11 (Računovodstveni tretman spajanja ulaganja u zajedničke operacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 i MRS 38 (Razjašnjenje prihvatljive metode amortizacije i depresijacije)	01.01.2016.
Izmjene MRS 16 (Poljoprivreda; Plodonosne biljke)	01.01.2016.
Izmjene MRS 27 (Equity metoda u pojedinačnim finansijskim izvještajima)	01.01.2016.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2012-2014	01.01.2016.
Izmjene MRS 1 – Podsticanje objelodanivanja	01.01.2016.
Izmjene MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28 (Zavisni entitet: Primjena izuzeća od konsolidacije)	01.01.2016.
MSFI 14 – Regulisana vremenska razgraničenja	01.01.2016.
Izmjena MRS 12 (Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke)	01.01.2017.
Izmjene MRS 7 (Podsticanje objelodanivanja)	01.01.2017.
Godišnja unapređenja Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2017.
MSFI 9 – Finansijski instrumenti	01.01.2018.
MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima	01.01.2018.
Izmjene MRS 40 – Investicione nekretnine (Prenos investicionih nekretnina)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 2 – Plaćanje akcijama (Klasifikacija i mjerenje transakcija plaćanja akcijama)	01.01.2018.
Izmjene MSFI 4 – Ugovori o osiguranju (primjena MSFI 9)	01.01.2018.

Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Karakteritike plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2018.
IFRIC 22 – Transakcije u stranim valutama i razmatranje pretplata	01.01.2018.
Godišnje unapređenje Standarda – Ciklus 2014-2016	01.01.2018.
MSFI – 16 Lizing	01.01.2019.
IFRIC 23 – Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobit	01.01.2019.
Godišnje unapređenje – Ciklus 2015-2017	01.01.2019.
Izmjene MSFI 9 – Finansijski instrumenti (Mogućnosti plaćanja unaprijed sa negativnom kompenzacijom)	01.01.2019.
Izmjene MRS 19 – Primanje zaposlenih (Plan izmjena, ograničenja i poravnanja)	01.01.2019.
Izmjene MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima)	01.01.2019.

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su usvojeni od strane Odbora za MSFI ali nisu prevedeni u Republici Srpskoj i nisu stupili na snagu:

Novi i izmijenjeni standardi	Datum stupanja na snagu
MSFI 17 – Ugovor o osiguranju	01.01.2021.
Izmjene MSFI 9 i MSFI 7 (Reforma uporedive kamatne stope)	01.01.2020.
Izmjene MSFI 3 – Poslovne kombinacije (Definicija poslovanja)	01.01.2020.
Izmjene MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja i MRS 8 – Računovodstvene politike, promjenana računovodstvenih procjena i greške (Definicija materijalnosti)	01.01.2020.
Konceptualni okvir u MSFI	01.01.2020.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihod je bruto priliv ekonomskih koristi tokom datog perioda koji nastaje iz redovnih aktivnosti Preduzeća. Prihod se priznaje po fer vrijednosti primljenih naknada ili potraživanja kada je vjerovatno da će se ekonomske koristi ostvariti i kada se iste mogu pouzdano izmjeriti i sučeliti sa troškovima koji nastaju u vezi sa poslovnim promjenama. Iznos prihoda koji se ostvaruje pri nekoj transakciji se određuje putem ugovora između Preduzeća i kupca ili korisnika sredstva. Odmjerava se po fer vrijednosti primljene ili potraživane naknade, uzimajući u obzir iznos bilo kakvih trgovinskih popusta i količinskih rabata koje je Preduzeće odobrilo. Prihod je priliv koji nastaje u toku redovnih aktivnosti. Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, nastati u toku redovnih aktivnosti. Dobici obuhvataju dobitke od prodaje nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, dobiti od prodaje bioloških sredstava, dobiti od prodaje učešća u kapitalu i drugih hartija od vrijednosti, dobiti od prodaje materijala i drugi dobiti. Dobici se priznaju u neto iznosu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha na osnovu postupka sučeljavanja prihoda i rashoda, odnosno direktne veze nastalih troškova i zarade od određenih stavki prihoda. Sučeljavanje prihoda i rashoda može biti: direktno kao što je priznavanje u isto vrijeme troškova prodatih proizvoda i prihoda od prodaje, indirektno kada međusobna povezanost prihoda i rashoda nije tako uočljiva i neposredna, ali postoji u širem smislu. Priznavanje rashoda ne mora biti uvijek uslovljeno istovremenim priznavanjem prihoda. Naime, kada neki izdatak ne proizvodi buduće ekonomske koristi, rashod se odmah priznaje u bilansu uspjeha. Takođe, kada se buduće ekonomske koristi ne kvalifikuju ili prestanu da se kvalifikuju, za

priznavanje u bilansu stanja kao dijela imovine, vrši se priznavanje rashoda. Rashodi obuhvataju troškove koji su proistekli iz uobičajenih aktivnosti i gubitke.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u Konvertibilnim markama po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene. Nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda.

Zvanični kursevi za EUR primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
SDR	2,41717	2,37474
EUR	1,95583	1,95583

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrijednost ili cijenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po modelu istorijskog troška i modelu revalorizacije.

Po modelu istorijskog troška vrednuju se sledeće grupe:

- (1) Zemljište
- (2) Građevinski objekti
- (3) Kancelarijski namještaj
- (4) Računarska i telekomunikaciona oprema
- (5) Kontejneri
- (6) Uređaji za tretman voda i gasa
- (7) Alat inventar
- (8) Ulaganja na adaptaciji tuđih objekata
- (9) Ostala oprema koja nije pobrojana u grupama 1-8

Po modelu revalorizacije vrednuju se sledeće grupe:

- (1) Radne mašine
- (2) Službeni automobili
- (3) Putnički automobili
- (4) Oprema za mjerenje

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu slijedećih stopa:

Naziv	stope %
Građevinski objekti	3,33-14,30
Radne mašine	5,00-20,00
Vozni park	6,67-16,67
Kontejneri	4,00-33,33
Ostala oprema	6,67-100,00
Kancelarijski namještaj	10,00-100,00
Računarska i telefonska oprema	10,00-100,00
Uređaji za tretman gasa i voda	3,33-10,00
Alat i inventar	10,00-100,00

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog bilansa stanja, Preduzeće preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procjeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Preduzeće procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknativa vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Zalihe

Zalihe se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje. Cijena koštanja zaliha utvrđuje se metodom ponderisanog prosječnog troška. Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti, ili se u cjelosti otpisuju.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Preduzeće klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospelja, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Preduzeća utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Preduzeće klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promjene vrijednosti.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenom za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja Preduzeće procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha). Obezbvrjeđenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezbvrjeđenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospijeca za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspjeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porezi

Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Preduzeća Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjene poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mejri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobiti biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika. Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži -na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Preduzeće je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Preduzeće je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Preduzeća da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljnjem tekstu:

Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Preduzeće procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promijene u poslovnim knjigama Preduzeća se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Preduzeće vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procjenjenih gubitaka uslijed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Preduzeće ima zakonsku ili ugovornu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa biti potreban da se izmire obaveze i kada se može pouzdano izmjeriti iznos procjene.

Prilikom odmjeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Preduzeća donosi određene procjene. Ove procjene su neophodne za utvrđivanje vjerovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudsko poravnanje. Uslijed inherentne neizvjesnosti u postupku procjenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procjenom. Zbog toga se procjene koriguju kada Preduzeće dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savjetnika. Izmjene procjena mogu da u značajnoj mjeri utiču na buduće poslovne rezultate.

5. Korekcija finansijskih izvještaja

Preduzeće je izvršilo određene reklasifikacije prethodno iskazanog bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. godine, radi adekvatnije prezentacije i uporedivosti određenih stavki u okviru finansijskih izvještaja.

Efekti reklasifikacije bilansa stanja za poslovnu 2018. godinu:

Bilansne pozicije	Napomene	Prethodno iskazano 31.12.2018. u KM	Promjena +/-	Korigovano 31.12.2018. u KM
<i>Korigovano</i>				
Stalna imovina				
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	16.466.679	-	16.466.679
		16.466.679	-	16.466.679
Tekuća imovina				
Zalihe i dati avansi		43.337	-	43.337
Kratkoročna potraživanja	18	1.487.399	-	1.487.399
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	19	1.125.283	-	1.125.283
Porez na dodatu vrijednost		1.095	-	1.095
		2.657.114	-	2.657.114
UKUPNA AKTIVA		19.123.793	-	19.123.793
Kapital	20			
Osnovni kapital		2.682.209	-	2.682.209
Rezerve		168.567	-	168.567
Revalorizacione rezerve		166.838	-	166.838
Neraspoređeni dobitak		2.571.604	(857.092)	1.714.512
		5.589.218	(857.092)	4.732.126
Dugoročna rezervisanja	21	6.865.205	329.955	7.195.160
Dugoročne obaveze		5.407.651	-	5.407.651
Dugoročni krediti	22	5.407.651	-	5.407.651
Kratkoročne obaveze				
Kratkoročne finansijske obaveze	23	688.404	-	688.404
Obaveze iz poslovanja	24	93.574	-	93.574
Obaveze za zarade i naknade zarada		90.768	-	90.768
Druge obaveze	25	14.589	527.137	541.726
Porez na dodatu vrijednosti		32.317	-	32.317
Obaveze za poreze, doprinose i dr. dažbine		4.151	-	4.151
Obaveze za porez na dobitak		44.147	-	44.147
Pasivna vremenska razgraničenja	26	293.769	-	293.769
		1.261.719	527.137	1.788.856
UKUPNA PASIVA		19.123.793	-	19.123.793

6. Prihodi od prodaje učinaka

Prihodi od prodaje učinaka iskazani na osnovu fakturisane realizacije po umanjenju poreza na dodatu vrijednost u 2019. godini u iznosu od 3.327.747 KM (u 2018. godini u iznosu od 3.280.624 KM) u potpunosti se odnose na prihode od vršenja usluga na domaćem tržištu.

7. Ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa i drugo	34.792	3.703
Prihodi od donacija	302.210	293.769
Ukupno ostali poslovni prihodi:	337.002	297.472

Ostali prihodi u 2019. godini iznose 337.002 KM (u 2018. godini iznose 297.472 KM) i ostvareni su po osnovu sufinansiranja Vlade RS po IDA i IBRD kreditima, donacija od Fonda za zaštitu životne sredine RS, te IPA sredstva, kao i prihodi po osnovu refundacije plate (Fond zdravstvenog osiguranja RS i Centar za socijalni rad).

Donacija se iskazuje kao razgraničeni prihod koji se priznaje kao prihod na sistematskoj i racionalnoj osnovi u bilansu uspjeha tokom korisnog vijeka trajanja sredstava (u visini troškova amortizacije u obračunskom periodu).

8. Troškovi materijala

Troškovi materijala	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi goriva i energije	323.055	244.306
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	332.765	245.129
Ukupno troškovi materijala:	655.820	489.435

Troškovi materijala u 2019. godini iznose 655.820 KM (u 2018. godini iznose 489.435 KM) i odnose se na troškove goriva i energije i na troškove ostalog materijala. Troškovi goriva i energije najvećim dijelom se odnose na troškove goriva (u iznosu od 252.390 KM). Utrošak goriva koji se odnosi na radne mašine (248.061 KM) prati se pomoću mjernih instrumenata na cisterni za gorivo postavljenoj na deponiji.

9. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	1.388.247	1.350.646
Ostali lični rashodi i naknade	39.989	35.113
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	1.428.236	1.385.759

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi u 2019. godini iznose 1.428.236 KM (u 2018. godini iznose 1.385.759 KM) i odnose se na troškove bruto zarada i bruto naknada zarada i na ostale lične rashode i naknade. Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada (u iznosu od 1.388.247 KM) se odnose na troškove bruto zarada, bruto naknada zarada, bruto naknada članovima Skupštine i bruto naknada članovima Nadzornog odbora. Ostali lični rashodi i naknade (u iznosu od 39.989 KM) se odnose na naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta, pomoć radniku, jubilarne nagrade, dnevnice na službenom putu i ostale troškove.

10. Troškovi proizvodnih usluga

Troškovi proizvodnih usluga	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi usluga održavanja	51.968	65.720
Troškovi transportnih usluga	13.839	13.724
Troškovi reklame i propagande	14.618	11.763
Troškovi zakupa	3.874	4.868
Troškovi razvoja koji se ne kapitalizuju	-	5.600
Troškovi ostalih usluga	27.316	34.445
Ukupno troškovi proizvodnih usluga:	111.615	136.120

11. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi amortizacije	819.821	783.064
Troškovi rezervisanja	38.011	37.872
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	857.832	820.936

Troškovi amortizacije i rezervisanja u 2019. godini iznose 857.832 KM (u 2018. godini iznose 820.936 KM). Troškovi amortizacije stalnih sredstava (u iznosu od 819.821 KM) se priznaju na godišnjem nivou

prilikom obračuna osnovice i to primjenom proporcionalne metode koristeći stope koje su utvrđene na osnovu utvrđenog vijeka trajanja. Troškovi rezervisanja (u iznosu od 38.011 KM) se odnose na obnavljanje zemljišta i iznose 30.110 KM i na troškove rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju 7.901 KM.

12. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	2019. u KM	2018. u KM
Troškovi neproizvodnih usluga	66.174	70.703
Troškovi premije osiguranja	10.255	10.720
Troškovi reprezentacije	8.275	8.811
Troškovi platnog prometa	6.460	6.125
Troškovi članarina	1.800	1.824
Ostali nematerijalni troškovi	39.190	14.443
Ukupno nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa):	132.154	112.626

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) u 2019. godini iznose 132.154 KM (u 2018. godini iznose 112.626 KM) i odnose se na sudske troškove i troškove vještačenja, na troškove za usluge ostalih društvenih djelatnosti, na troškove kontrole vode i vazduha, troškove advokatskih usluga i ostale nematerijalne troškove.

13. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Rashodi kamata	107.892	33.617
Negativne kursne razlike	68.568	87.143
Ukupno finansijski rashodi:	176.460	120.760

14. Ostali prihodi

Ostali prihodi	2019. u KM	2018. u KM
Naplaćena otpisana potraživanja	239.781	190.988
Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	-	130.000
Ukupno ostali prihodi:	239.781	320.988

Ostali prihodi u 2019. godini iznose 239.781 KM (u 2018. godini iznose 320.988 KM) i odnose se na naplaćena otpisana potraživanja.

Naplaćena otpisana potraživanja po komitentima su data u tabeli u nastavku:

Kupac	Naplaćeno u 2019. godini
Komunalac Laktaši	130.000
Čistoća i zelenilo Čelinac	48.095
Park Prnjavor	45.658
Eko-euro tim d.o.o. Banja Luka	5.442
Njam njam d.o.o. Prnjavor	4.619
Komunalac Srbac	4.398
Agrotrend ZZ d.o.o. Laktaši	1.566
Tropik maloprodaja	3
Ukupno naplaćena otpisana potraživanja:	239.781

15. Ostali rashodi

Ostali rashodi	2019. u KM	2018. u KM
Rashodi po osnovu prodaje i rashodovanja materijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme	1.311	241
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	255.631	413.611
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	3.250	292
Ukupno ostali rashodi:	260.192	414.144

Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti kupaca se odnose na ispravke vrijednosti izvršene u 2019. godini za nenaplaćena potraživanja od kupaca preko godinu dana od dana valute, te utužena potraživanja.

Pregled rashoda po osnovu ispravke vrijednosti po komitentima, dat je u nastavku:

Kupac	Rashodi po osnovu IV
Park Prnjavor	150.413
Čistoća i zelenilo Čelinac	104.499
Sigma projekt d.o.o. Banja Luka	429
Famus gradnja Tešanj	287
Fructa-trade d.o.o. Derventa	3
Ukupno rashodi po osnovu ispravke vrijednosti:	255.631

16. Tekući i odloženi porez na dobit

Tekući i odloženi porez na dobit	2019. u KM	2018. u KM
Tekući porez na dobit	10.045	60.727
Odloženi poreski rashodi perioda	-	-
Odloženi poreski prihodi perioda	(7.202)	(3.156)
Ukupno tekući i odloženi porez na dobit:	2.843	57.571

Porez na dobit	2019. u KM	2018. u KM
Dobitak prije oporezivanja	253.563	395.017
Korekcija za poreske svrhe	104.974	212.254
Poreski dobitak	358.537	607.271
Umanjenje poreske osnovice za ulaganje u proizvodnju	(258.091)	-
Neto poreska osnovica	100.446	607.271
Ukupno tekući porez na dobit:	10.045	60.727

Odložena poreska sredstva i obaveze nastaju kao posljedica različitih pravila za utvrđivanje računovodstvenog dobitka i oporezivog dobitka i po tom osnovu formiranih odbitnih privremenih razlika. Kao i odložena poreska sredstva, i odložene poreske obaveze se priznaju i vrednuju u skladu sa MRS 12. Odložene poreske obaveze biće bilansirane uvijek onda kada poreski propisi u poreske svrhe dozvoljavaju korištenje rashoda koji još nisu priznati u računovodstvenom smislu ili kad se prihodi oporezuju kasnije u odnosu na obračunski period u kom su zarađeni i priznati u bilansu uspjeha perioda.

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Avansi i NPO u pripremi	Ulaganja u tuđe objekte	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje na dan 01.01.2018. godine	2.682.125	14.029.964	4.580.963	287.678	134.682	21.715.412
Nabavka	-	4.480	26.179	301.737	-	332.396
Rashod/Smanjenje	-	-	(14.583)	-	-	(14.583)
Stanje na dan 31.12.2018/01.01.2019. godine	2.682.125	14.034.444	4.592.559	589.415	134.682	22.033.225
Nabavka	-	8.585	283.860	15.300	56.335	364.080
Prenos sa/na	-	419.619	167.396	(587.015)	-	-
Rashod/Smanjenje	-	-	(20.430)	-	-	(20.430)
Stanje na dan 31.12.2019. godine	2.682.125	14.462.648	5.023.385	17.700	191.017	22.376.875
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje na dan 01.01.2018. godine	-	2.156.836	2.529.393	-	111.597	4.797.826
Amortizacija	-	590.820	189.845	-	2.399	783.064
Usklađivanje po popisu	-	-	240	-	-	240
Rashod/Smanjenje	-	-	(14.584)	-	-	(14.584)
Stanje na dan 31.12.2018/01.01.2019. godine	-	2.747.656	2.704.894	-	113.996	5.566.546
Amortizacija	-	601.745	208.908	-	9.168	819.821
Usklađivanje po popisu	-	-	1.311	-	-	1.311
Rashodi/Smanjenje	-	-	(20.305)	-	-	(20.305)
Stanje na dan 31.12.2019. godine	-	3.349.401	2.894.808	-	123.164	6.367.373
Sadašnja vrijednost na dan 01.01.2018. godine	<u>2.682.125</u>	<u>11.873.128</u>	<u>2.051.570</u>	<u>287.678</u>	<u>23.085</u>	<u>16.917.586</u>
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2018. godine	<u>2.682.125</u>	<u>11.286.788</u>	<u>1.887.665</u>	<u>589.415</u>	<u>20.686</u>	<u>16.466.679</u>
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2019. godine	<u>2.682.125</u>	<u>11.113.247</u>	<u>2.128.577</u>	<u>17.700</u>	<u>67.853</u>	<u>16.009.502</u>

18. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018.u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Potraživanja od kupaca u zemlji	1.892.468	2.068.387	2.012.600
Ostala kratkoročna potraživanja	23.034	1.507	3.441
Sumnjiva i sporna potraživanja	(431.062)	(140.457)	(162.378)
<i>Ispravka potraživanja od kupaca u zemlji</i>	<i>(141.834)</i>	<i>(442.038)</i>	<i>(201.164)</i>
Ukupno kratkoročna potraživanja:	1.342.606	1.487.399	1.652.499

Kratkoročna potraživanja na dan 31. decembra iznose 1.342.606 KM (na dan 31. decembra 2018. godine 1.487.399 KM) i njihovu strukturu čine potraživanja od kupaca u iznosu od 1.319.572 KM i ostala kratkoročna potraživanja u iznosu od 23.034 KM: Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca odnosi se na nenaplaćena potraživanja nakon godinu dana od dana valute, te utužena potraživanja. Sva potraživanja od kupaca odnose se na domaće kupce.

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2019. godine:

Kupac	Iznos
Komunalac Laktaši	140.000
Orto - color Banja Luka	1.014
Sigma projekt d.o.o. Banja Luka	430
Famus gradnja Tešanj	387
Fructa-trade d.o.o. Derventa	3
Ukupno ispravka potraživanja (preko 365 dana):	141.834
Čistoća i zelenilo Čelinac (I tužba)	22.773
Čistoća i zelenilo Čelinac (II tužba)	213.741
Park Prnjavor	150.413
Global star Banja Luka	29.329
Prerada mesa Šik Laktaši	10.165
Agroholding	4.641
Ukupno sumnjiva i sporna potraživanja II (tužbe)	431.062
Ukupno I + II	572.896

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u tabeli:

Starost potraživanja u danima	Vrijednost
Nedospjela potraživanja	173.694
Do 90 dana	683.991
Od 91-180 dana	135.472
Od 181-365 dana	328.595
Preko 365 dana	570.716
Ukupno potraživanja:	1.892.468

19. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Tekući račun	1.126.814	1.124.558	1.088.773
Devizni račun	28	29	140
Glavna blagajna	611	696	874
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	1.127.453	1.125.283	1.089.787

20. Kapital

Kapital	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Osnovni kapital	2.682.209	2.682.209	2.682.209
Rezerve	184.033	168.567	148.754
Revalorizacione rezerve	108.220	166.838	225.649
Neraspoređeni dobitak	2.008.384	1.714.512	2.195.158
Ukupno kapital:	4.982.846	4.732.126	5.251.770

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu 2.682.209 KM (na dan 31. decembra 2018. godine isti iznos) u cjelosti čini državni kapital. Struktura osnovnog kapitala je data u sljedećoj tabeli:

Osnovni kapital	31.12.2019. u KM	%
Grad Banja Luka	1.663.814	62,03
Opština Gradiška	375.509	14,00
Opština Prnjavor	268.221	10,00
Opština Laktaši	214.577	8,00
Opština Čelinac	107.288	4,00
Opština Srbac	51.400	1,92
Opština Kotor Varoš	800	0,03
Opština Kneževo	600	0,02
Ukupno osnovni kapital:	2.682.209	100,00

21. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	570.544	540.434	507.149
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	41.111	41.824	37.238
Odložene poreske obaveze	17.660	24.862	28.019
Razgraničeni prihodi i primljene donacije	5.617.479	5.928.130	6.221.628
Ostala dugoročna rezervisanja	-	659.910	459.955
Ukupno dugoročna rezervisanja:	6.246.794	7.195.160	7.253.989

Dugoročna rezervisanja na dan 31. decembra 2019. godine iskazana u iznosu od 6.246.794 KM odnose na rezervisanja za otpremnine kod odlaska u penziju (MRS 19), rezervisanja za obnavljanje zemljišta, odnosno dovođenje zemljišta u prvobitno stanje nakon zatvaranja deponije, za šta obaveza nastaje nakon završetka procesa eksploatacije (MRS 37). Rezervisanja po osnovu sudskog spora u iznosu od 329.955 KM (EKO-EURO TIM d.o.o. Banja Luka) po početnom stanju su korigovana i sa 31. decembrom 2019. godine ukinuta u korist obaveza nastalih Presudom Suda.

Promjene na dugoročnim rezervisanjima po osnovu otpremnina, sudskih sporova i rezervisanja za obnavljanje zemljišta:

Promjene na rezervisanjima	Otpremnine	Sudski sporovi	Obnavljanje zemljišta
Stanje na dan 01.01.2018.	37.237	459.955	507.149
Rezervisanja u toku tekuće godine	4.587	-	33.285
Ukidanja u toku tekuće godine	-	(130.000)	-
Isplate u toku godine	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2018.	41.824	329.955	540.434
Korigovano stanje na dan 01.01.2019.	41.824	659.911	540.434
Rezervisanja u toku tekuće godine	7.901	-	30.110
Ukidanja u toku tekuće godine	(8.614)	(659.911)	-
Stanje na dan 31.12.2019.	41.111	-	570.544

22. Dugoročni krediti

Obaveze po osnovu dugoročnog kredita iskazane na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 4.770.643 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 5.407.651 KM) odnose se na kredite Svjetske banke (IDA i IBRD kredit).

Ukupno povučena sredstva po IDA kreditu odnose se na Projekat upravljanja čvrstim otpadom - Project WB IDA - 36720 BA i iznose 3.177.778 SDR. Rok otplate je 25 godina, otplata se vrši u polugodišnjim ratama, a grejs period za glavnice uračunat u rok otplate je 8 godina. Kredit je beskamtni, dok je servisni trošak 0,75% na iznos glavnice kredita i komisiona provizija 0.30% na iznos glavnice kredita koji nije povučen. Otplata kredita je počela 15. oktobra 2010. godine.

Odobrena sredstva po IBRD kreditu odnose se na Drugi projekat upravljanja čvrstim otpadom i iznose 1.500.000 EUR. Rok otplate je 20 godina, otplata se vrši u polugodišnjim ratama, a grejs period za glavnice uračunat u rok otplate je 8 godina. Kamata je LIBOR + varijabilna stopa, a od 15.12.2019. godine kamatna stopa je 0,69% fiksna. Pristupna taksa koja se plaća jednokratno na ukupan iznos zajma 0,25%. Otplata glavnice počinje 15. decembra 2016. godine. Sve troškove koji nastanu po ovom Sporazumu snosi Preduzeće.

Dugoročni krediti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Dugoročni finansijski kredit IDA	3.388.782	3.773.371	4.124.320
Dugoročni finansijski kredit IBRD	2.078.191	2.322.684	2.567.175
	5.466.973	6.096.055	6.691.495
<i>Tekuća dospijeca dugoročnih kredita (IDA)</i>	<i>(451.837)</i>	<i>(443.925)</i>	<i>(434.138)</i>
<i>Tekuća dospijeca dugoročnih kredita (IBRD)</i>	<i>(244.493)</i>	<i>(244.479)</i>	<i>(244.479)</i>
	(696.330)	(688.404)	(678.617)

Dugoročni krediti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Ukupno dugoročni krediti:	4.770.643	5.407.651	6.012.878

Struktura dospijea obaveza po dugoročnim kreditima na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine data je u tabeli koja slijedi:

Dugoročni krediti	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Do 1 godine	696.330	688.404	678.632
Od 1 do 3 godine	2.088.992	2.065.262	2.035.895
Od 3 do 5 godina	1.392.662	1.376.842	1.357.264
Preko 5 godina	1.288.989	1.965.547	2.619.704
Ukupno dugoročni krediti:	5.466.973	6.096.055	6.691.495

23. Kratkoročne finansijske obaveze

Kratkoročne finansijske obaveze	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Dio dugoročnog finansijskog kredita IDA	451.837	443.925	434.138
Dio dugoročnog finansijskog kredita IBRD	244.493	244.479	244.479
Ukupno kratkoročne finansijske obaveze:	696.330	688.404	678.617

24. Obaveze iz poslovanja

Obaveze iz poslovanja	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	244	281	16
Dobavljači u zemlji	102.890	63.042	98.548
Dobavljači u inostranstvu	880	30.251	17.026
Ukupno obaveze iz poslovanja:	104.014	93.574	115.590

25. Druge obaveze

Druge obaveze	31.12.2019 u KM	31.12.2018. u KM	01.01.2018. u KM
		<i>Korigovano</i>	
Obaveze prema zaposlenima	2.006	2.240	1.913
Obaveze prema članovima Upravnog i Nadzornog odbora	1.600	1.200	-
Ostale obaveze	1.292.201	538.286	-
Ukupno druge obaveze:	1.295.807	541.726	1.913

Druge obaveze na dan 31. decembra 2019. godine iznose 1.295.807 KM (na dan 31. decembra 2018. godine iznose 541.726 KM) i većinskim dijelom se odnose na Ostale obaveze u iznosu od 1.292.201 KM. Ostale obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze po osnovu sudskog spora sa Eko-euro tim d.o.o. u iznosu od 1.279.981 KM, od kojih se 527.137 KM odnosi na ispravku početnog stanja (greška – nepriznate obaveze).

26. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 302.210 KM (na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 293.769 KM) odnose se na odložene prihode do godinu dana i to po osnovu donacija primljenih od Fonda za zaštitu životne sredine RS (izgradnja rezervoara deponijskog filtrata, povezivanje drenažnog sistema sa rezervoarom, nabavka linije za reciklažu, izgradnja praonice) u iznosu od 24.187 KM, te odložene prihode po osnovu sredstava primljenih od Vlade RS za sufinansiranje projekata (I projekat 43.827 KM, II projekat 13.954 KM), kao i odložene prihode po osnovu granta o prenosu donacije Evropske komisije iz IPA za 2010. godinu za sufinansiranje Drugog projekta za upravljanje čvrstim otpadom u iznosu od 220.242 KM.

27. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Upravljanje finansijskim rizicima je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih efekata na finansijske performanse Preduzeća u uslovima nepredvidivosti kretanja na finansijskim tržištima.

Preduzeće ne koristi finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje obzirom da takvi instrumenti nisu u široj upotrebi, niti postoji organizovano tržište ovih instrumenata u Republici Srpskoj.

Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjena kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Preduzeća ili vrijednost njegovih finansijskih instrumenata. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Preduzeća.

Devizni rizik

Izloženost Preduzeća deviznom riziku prvenstveno se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja denominirane u stranoj valuti.

Knjigovodstvena vrijednost monetarnih obaveza Preduzeća u stranim valutama na dan izvještavanja je sljedeća:

	Sredstva		Obaveze	
	2019.	2018.	2019.	2018.
EUR	-	-	2.078.191	2.322.684
SDR	-	-	3.388.782	3.773.371
	-	-	6.691.495	6.096.055

u KM

Preduzeće je osjetljivo na promjene deviznog kursa SDR. U sljedećoj tabeli prikazana je osjetljivost Preduzeća na apresijaciju i depresijaciju KM za 10% u odnosu na SDR. Stopa osjetljivosti od 10% predstavlja procjenu Preduzeća u pogledu mogućih promjena kursa KM u odnosu na SDR.

	2019.		2018.	
	+10%	-10%	+10%	-10%
SDR	338.878	(338.878)	377.337	(377.337)

u KM

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Preduzeću izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi moglo dovesti do finansijskog gubitka Preduzeća. Kreditni rizik obuhvata dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane i potraživanja.

Preduzeće nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika, obzirom da se njegova potraživanja i plasmani odnose na veći broj međusobno nepovezanih kupaca.

Rizik likvidnosti

Rukovodstvo Preduzeća upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava svoje obaveze. Rizikom likvidnosti se upravlja održavanjem odgovarajućih novčanih rezervi, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Upravljanje rizikom kapitala

Upravljanje rizikom kapitala služi rukovodstvu Preduzeća da očuva mogućnost poslovanja po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala.

Preduzeće analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze, kratkoročne i dugoročne, umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

Upravljanje rizikom kapitala	31.12.2019. u KM	31.12.2018. u KM
Ukupna zaduženost	5.466.973	6.096.055
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.127.453	1.125.283
Neto zaduženost	6.594.426	7.221.338
Kapital	4.982.846	4.732.126
Ukupan kapital	11.577.272	11.953.464
Pokazatelj zaduženosti	56,96%	60,41%

28. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Preduzeću može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

29. Potencijalne obaveze

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće se javlja kao tužilac u većem broju sudskih sporova ukupne procijenjene vrijednosti 1.421.994 KM, od kojih se najveći odnose dva spora sa Čistoća i zelenilo Čelinac ukupne procijenje vrijednosti 408.117 KM i Park a.d. Prnjavor ukupne procijenjene vrijednosti 261.365 KM. Očekivani ishod za većinu sporova je povoljan za Preduzeće. Preduzeće se javlja kao tuženi u jednom radnom sporu. Uprava Preduzeća redovno procjenjuje vrijednost sudskih sporova i smatra da isti neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.

30. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2019. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih. Događaji koji su značajni da budu objelodanjeni su širenje Korona virusa (COVID-19), čiji uticaj i posljedice na finansijski položaj i poslovanje Preduzeća u 2020. godini još uvijek nije moguće procijeniti.

Osim gore navedenog do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtijeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

31. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Preduzeće je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice

29. Potencijalne obaveze

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće se javlja kao tužilac u većem broju sudskih sporova ukupne procijenjene vrijednosti 1.421.994 KM, od kojih se najveći odnose dva spora sa Čistoća i zelenilo Čelinac ukupne procijenje vrijednosti 408.117 KM i Park a.d. Prnjavor ukupne procijenjene vrijednosti 261.365 KM. Očekivani ishod za većinu sporova je povoljan za Preduzeće. Preduzeće se javlja kao tuženi u jednom radnom sporu. Uprava Preduzeća redovno procjenjuje vrijednost sudskih sporova i smatra da isti neće imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.

30. Događaji nakon datuma izvještavanja

Nakon 31. decembra 2019. godine, prema izjavama Uprave ne postoje događaji koji mogu uticati na finansijske izvještaje i izmjene istih. Događaji koji su značajni da budu objelodanjeni su širenje Korona virusa (COVID-19), čiji uticaj i posljedice na finansijski položaj i poslovanje Preduzeća u 2020. godini još uvijek nije moguće procijeniti.

Osim gore navedenog do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtijeva prema odredbama IAS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

31. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Preduzeće je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

Odgovorno lice

